

Литературно ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

СЪЮЗ НА ПИСАТЕЛИТЕ
ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

20 ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА СЪЮЗА НА ПИСАТЕЛИТЕ ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

“Учреден след рухването на тоталитарната комунистическа власт, той сплоти изявени поети, белетристи и журналисти изповядващи идеите на БЗНС и в резултат на успешната организационна, издателска и културно-просветна дейност от 11 учредители на 25.1.1997 г. към 25.1.2010 г. членовете на СПЗ са вече 58, които са автори на 250 поетични и белетристични книги...”

Йордан Борисов, председател на СПЗБ, 2010 г.

В протокола на учредителното събрание, по данни на Йордан Борисов, учредители са: Искър Шуманов, Иван Селановски, Петко Огойски гр. София; Стоян Колдов с. Лесново, Софийско; Георги Киришев с. Лозен, Хасковско; Пенко Керемидчиев гр. Панагюрище; Д-р Иван Цолов с. Гиген, Плевенско, Васил Калфов гр. Кюстендил; Йордан Борисов и Боян Стоянов гр. Враца, Страхил Планинец Германия. Избрано е следното ръководство: Йордан Борисов председател; Георги Киришев зам.председател, Боян Стоянов организационен секретар; Иван Селановски касиер, който след една година поема и отговорността като орг.секретар; Искър Шуманов редактор, Стоян Колдов председател на Контролно-ревизионната комисия, с членове на същата: Васил Калфов и Пенко Керемидчиев.

“Като член на ПП на БЗНС и учител по литература приветствам създаването на Съюз на писателите-земеделци в България, със седалище гр. София... Сега, след рухването на бившия тоталитарен режим на БКП, издаването на земеделска книжнина е необходимост. Подгответе сборника /става дума за сборник “Детелина”, първи том на който излиза през 2000 г./ и Ви обещавам, че ще направим всичко възможно да бъде отпечатан.”

Георги Пинчев, член на ПП на БЗНС, 25.1.1997 г.

“Литературния сборник “Детелина” е необходим на Съюза на писателите-земеделци. В него те ще публикуват своите поетични и белетристични творби, отразяващи борбата и страданията на репресираните земеделци след 9. IX. 44 г.”

Искър Шуманов, гл. Редактор на в-к “Земеделско знаме”, 25.1.1997 г.

НОВИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА НА НОВАТА ГОДИНА

Вече шест години посрещаме новите предизвикателства на времето с в-к „Литературно земеделско знаме”.

Често си задаваме въпроса - какъв е нашият вестник и какъв трябва да бъде? Литературно огледало, в което се оглежда духовността на бездуховното ни битие? Земеделско вдъхновение и упование за хилядите сдружени земеделци, изхвърлени от изконната организация на бащи и деди? Или знаме, което трябва да опазим чисто, да веем високо и да следваме в бурите и въртопите, през които минаваме...

Трудно е да се каже от какво имаме най-голяма нужда, защото имаме нужда от всичко това и от много повече.

Едно е сигурно - „Литературно земеделско знаме” беше и трябва да остане трибуна на земеделската мисъл и съвест. Тук трябва да се задават въпроси и да се дават отговори - чрез всички изразни средства на живото слово - поезия, белетристика, публицистика, сатира. Тук е мястото, където можем да мечтаем за по-добър свят и да търсим брод към него, тук е мястото, където можем да изхвърлим душевната погнуса от грозното в света край нас, това е територията, на която можем да срещнем идеите си за прагматично оцеляване и хипотетично благоденствие, за политическо проветряване на авгиевите обори, в които превърнахме държавата си... Тук трябва да кръстосаме перо и слово, за да припомним ценностите на демокрацията и свободата, които са ценности на Левски и Стамболийски, на Земеделския съюз, на Европейския съюз, на днешната цивилизация - равенството, братството и свободата, мира, хляба и народовластието, разделението на властите и правото на стремеж към щастие.

144 ГОДИНИ ОТ ГИБЕЛТА НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ

Роден
18.07.1837
Убит
18.02.1873

С ЛИЦЕ КЪМ АПОСТОЛА

Ний носим в гърдите си светлата вяра,
която си носил на времето ти
с оная свещичка която не догаря
и нейният пламък навеки пламти.

Тоз пламък запален във мрака вековен,
тоз пламък затрепкал с безбройни искри
по пътя ти страшен със дух неспокоен,
по който си палил бунтовни зари.

И лошо, че робство отново ни плаши,
робство, надвиснало страшно над нас -
робия от изроди чужди и наши,

потъпкали твоя безсмъртен завет!
Но идва моментът на мощния глас,
със който народът ще тръгне напред.

II
И буря ще ревне със сила могъща,
и клони ще кърши, препречили път;
ще стресне смълчаните старите къщи,
в които герои в забвение спят.

И сила навред ще възкръсне голяма -
духът ще възкръсне на славния род,
пострадал от подла и грозна измама -
измъчен във своята родина народ.

Затуй си ни нужен, Апостоле святи,
затуй ни е нужен духът ти велик,
със който законно в затвора да прати

роякът продажен и долната смет
и всеки безродник, и всеки мръсник -
крадците безбройни - апаши безчет.

III
ДА! Време е вече за истинска будност,
да станем от този безпаметен сън,
макар и със мъки и с адската трудност
камбана да екне със мощния звън.

И слънце да греине в небето ни родно,
и Правда Човешка навред да цари;
просторът сияен да диша свободно;
във въздух пречистен Любов да гори.

И буден тогава, Апостоле свиден,
народът ще брани сам своята чест,
изчистил и присмех и гаври обидни,

които търпял е по своя адрес.
Народът ще каже в съдбовния час
тук своята воля със Български глас!

17.02.2017 г., Харалан Недев

138 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ

Роден
01.03.1879
Убит
14.06.1923

АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ

Ти жив си! В нас. Напътстваш ни, говориш.
Далече поглед благ си устремил.
Зад ралото земята влажна пориш,
от ризата ти облак пот избил.

И цялата земя гори, сребрее, диша,
обятия разтваря, чака плод
в гръдта ѝ с обич някой да засее
и да го стопли с рукналата пот.
И гледаш как житата избуяват,
талази как извиват гриви. Как
край нивата хоро се залюлява
и в гърлото припява спомен драг.
Земята беше твоята страст и драма,
тя грееше в сърцето ти с любов.

Дари ѝ ти идеята голяма,
изпратена с небесен благослов.
Тя толкова любов на всеки дава.
Отплаща се стократно с тежък плод.
От никого не взема нищо даром,
въздига, храни щедро цял народ.
След теб пак пеят весело житата.

Прославят името ти южни ветрове.
Кълнат се в теб възторжено селата,
по-гъсти стават наште редове.
Палачи, и в смъртта за мъст готови,
обгръща ви забрава, вечен мрак!
Към труд и братство, хоризонти нови
повежда Стамболийски дружби пак.
Високо свети пантеона вечен.

Искри духът ти, дивно засиял.
На изповед пред образа ти спирам вечер
и тръгвам си пречистен, омъдрял...
И крача горд през времето съдбовно.
Превратности стотици преживях.
Но светеха ми Янини грамади
и нивата, която млад посях.

Пенко Керемидчиев

ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН!
С пожелание за здраве и
незабрана
на всичко написано...

Пенко Керемидчиев - 11 януари
Рилка Миронова - 27 февруари
Иван Селановски - 1 март
Милена Филипова - 5 март
Васил Калфов - 8 март
Йордан Борисов - 13 март
Харалан Недев - 25 март

ДА СИ СПОМНИМ...

Боян Стоянов - 1 януари
Иван Белослатински - 1 януари
д-р Иван Цолов - 17 януари
Цветко Николаев - 7 февруари
Захари Генов - 7 март

ВАСИЛ ЛЕВСКИ

„За чиста и свята република“

Знам, че ти завиждат, Дяконе,
че имаш слава... сред вълци...
За тайни срещи в Едрене
и с Букурещките борци.

Живя между простосмъртни
без име и без тескере.
Сега си сред безсмъртни
и твоят подвиг не умре!

Онзи прескок над плета;
край Къкрината покъртен,
беше крачка към смъртта,
но направи те безсмъртен.

Днес, хората са публика!
Сироти! Без цел и без Бог!
Де е твоята Република,
дето... ти беше Пророк!

Толкова години крача
все по същата земя...
Някога от болка плача.
Псувам, грача и виня!

Бил си днес сред Боговете?
От дядо ми това го знам.
Нека помнят синовете
не ще те никога предам!

Васил Калфов

ЯНИНИ ГРАМАДИ

Предател тук сълза не рони
и комунист не сторва кръст!
Тук идва Крайненецът Боне
и в кърпа взема шепа пръст!

Свещица палят земеделци;
за вярност дават пак обет.
Пред Мавзолея европейци
във почит чакат своя ред.

И след тъжовно-скръбна панахида,
и братския, тих, дълбок поклон
селякът с мъничка обидна
поема път към своя дом.

Запрял пред скръбната си нива
Той сейва шепицата пръст;
да си остане вечно жива
със жито над човешки ръст.

Предател тук сълза не рони
и сталинист не сторва кръст.
Тук идва Крайненецът Боне
и в кърпа свива свята пръст.

Йордан Борисов

ЗА СВОБОДАТА, ЛЮБОВТА И ИСТИНАТА

Преди време, в един труден за мен
момент, някой почука на вратата ми.
След получения утвърдителен
отговор тя се отвори и на прага
застана сияеща Свободата.
Погледна ме открито, отривисто и
каза:

- Върви!

ПРОЛЕТНА ИДИЛИЯ

Да почувстваш топлината на земята
в грубите си селски длани...
Брате, бликналата радост във душата
по полята изорани!

Ширнали се ниви, пасбища богати.
Песента на чучулига
нейни дивен полет в устрема крилати,
който висините стигат!

Да почувстваш скритият ромон на
житата...

Лъх от пролетна омара.
Облачето сиво, спряло в небесата,
що на вятъра се кара...

Вярвай, щастие неземно те обзема.

Ето, люлякът ухае...

Сякаш листи са написана поема,
дните волни да омае!

Иван Селановски

ЗИМНА ОДА

Снежинките са леки и ме носят
в небето - син, непотъмнял кристал,
студът е стогодишен от въпроси,
но още непораснал е за жал.

А слънцето е бяла орхидея,
закичена на синия ревер,
въздиша зимата и аз със нея,
зарейни в годишния тефтер.

На пролет се живее по-зелено,
а зимата е помъдрял старик,
за който все не ни остава време
освен ако не се стопи без вик.

Тогава без снега осиротели
разбираме, без зимата боли,
но тя се връща в клонки разчфтели
и в пролетните, приказни води.

Сезонът мразовита, скучна ода,
бекрайно, пусто бяла до екстаз
е първата ни стъпка към възхода
от южен вятър и от птичи джаз.

Милена Филипова

Като веща познайница тя се бе
досетила за отдавнашното ми желание
да се докосна до тайнството на едно място.
Отговорих й, че не мога, защото имам
задължение трябва да се грижа за
птиците на двора.

- Остави ги! нареди ми Свободата.

- Как ще ги оставя, та аз ги обичам?!...

- А знаеш ли какво е любов? -
провокационно, предизвикателно ме
попита тя.

- Любов значи пълна отдаденост,
себеотрицание, жертвотворност..."-
Заразсъждавах.

- Любов значи пълна свобода!
прекъсна умванията ми Свободата.

- Но, за кого за мен или за птиците?!
недоумявах.

Отговори ми с една дума:

- Помисли!

След това се обърна и тихичко излезе,
а аз останах да си блъскам главата и да
търся отговора между тези две истини.

А къде е тук абсолютната истина?...

От тогава започнах да сънувам
Свободата ката завързана гладна птица.,
която чака от мен да я нахраня. Аз
протягам към нея пълните си шепи със
зърно, но все не успявам да я стигна...

Една нощ с неимоверни усилия я
доближих и й поднесох храната. Тя ме
погледна с благодарност и обич и започна
стръвно да кълве. След като се нахрани,
размаха доволно криле. Заразмахва ги
все по-бързо и по-бързо, докато накрая се
откъсна от земята и отлетя...

Събудих се цялата плувала в пот.
Отговорът отведнъж дойде аз престанах
да отглеждам птици и те престанаха да
смуцават съня ми.

В любовта си ние взаимно се бяхме
освободили.

Дарина Цветкова,

Творбата е наградена в конкурса
"Магията на Мездра"

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК

Не мога родния език да не обичам,
не мога да го заменя със друг.
Как мога с чужди думи мама да наричам
и да говоря поетично с тях.

На него съм се учила да сричам,
съзвучията дивни да реда,
във живия му ритъм багрите усетих
и детските си песнички изпях.

На този език аз бойки стихове изказах,
творбите на класиците четях,
народните умотворения изучих
и много святи истини разбрах.

Слухът ми долови чужди думи
сред звучите на родната ни реч,
на бунт душата ми въстава
срещу чуждиците във родната ни реч!

Не мога родния език да не обичам
не мога да го заменя със друг,
не мога чужди думи в него да изричам,
не мога да не го опазя чист!

Живка Танчева

ПРЕЗ ПРОЗОРЕЦА НА СТАРОСТТА

Вечерен здрач изпълваше простора,
когато ний под звездния покров,
забравили несрета и умора,
все дирехме надежда и опора
за нашата напълваща любов.

Ветрецьт шепнеше безкрайна песен,
когато аз и ти с младежки жар
под булото на вездесъща есен
пленихме в смут амур небесен
и пихме упоителен нектар.

И днес. ветрецьт в мрак се вплита,
но не един до друг сме аз и ти.
Ти плачеш там, от вечна скръб разбита,
аз плача тук, животът че отлита -
коварен и жесток - прости... прости.

Тодор Цанев

НОВИ ЦЕЛОГОДИШНИ АБОНАТИ:

Мария Петрова Добрева
Димитър Ганчев
Вела Стамова
Тома Томов
Стоян Колдов

Скъпи приятели,
БЛАГОДАРИМ ВИ!

НОВИ КНИГИ

Живка Танчева отново поднесе приятна изненада на почитателите си
и на читателите на в-к „Литературно земеделско знаме“ с нова книга -
„Под старата лозница“, с подзаглавие „Едно разпиляно ято“. Томчето
излезе през януари 2017 г. и е дело на изд. „Пладес“, град Павликени.
Съдържа един документален разказ, по идея и спомени на Васил
Стоянов от Бяла черква. Вярна на творческия си натюрел, Живка
Танчева ни поднася една запомняща се изживяна приказка, в която
доминира и нейното житейско верую - любов към земята, към
свободата, към изначалните човешки ценности и народостна
традиция. Да пожелаем на нашата Живка винаги живо, несекващо
вдъхновение и незаспиваща гражданска съвест! На добър час!

ЛЗЗ

Редакцияната колегия на в-к „Литературно земеделско знаме“ приканва
автори и читатели да изпращат на редакцияната поща нови книги -
печатни и/или електронни, които ще бъдат представяни на читателската
аудитория. Нека превърнем заедно нашия вестник в един висок форум на
съвременната българска литература!

Очаквайте в следващия брой новата стихосбирка на Милена Филипова.

МИГ

Мигът, във който мисълта ти
до моята се спря -
умря.
Във вечност се превърна... и ти,
макар че с мене тръгна,
не си до мен сега.

Искам да разговарям с теб -
мислено, разбира се.
Защото дори и в един град,
ние не се намираме,
дори и в един дом се
разминаваме
и не се откриваме.

Надежда Цанева

ЕДИН НАРОД

От един народ ограбен
Господи, какво излиза?!
Той превръща се в тегоба.
Няма съвест. Няма риза.
Пълен целия със злоба
ту е гневен, ту не гневен,
и ту вижда, ту не вижда...
И във тоя свят последен
в мъки тягостни съзижда!
О, кажете ми тогава,
с тая робска прокопсия
щом във своя път залита
и го люшка всяка сприя,
как могъл би да успее
във съдбовното си време?
И щастлив да заживее
без да носи тежко бреме?!
Най се лесно управлява
този, който няма риза.
И в таз дрипава държава,
при палача сам той слиза!
И неистово го моли
да обеси го без време...
Че със тия мисли голи
някой други ще го вземе!
И во веки и векова,
той покорен роб остава...
Без стоическа основа
сам лежи на гнила слава.

Милчо Присадашки

РОБСКА УЧАСТ

Очи да имаш,
но да не виждаш.
Уши да имаш,
но да не чуваш.
Сърце да имаш,
но да не тръпне.
В лице да те плюят,
а да се смееш
Съвест да имаш,
да е заспала.
Тъй, болна душата
би оцеляла.

Петко Згалеvски

НАШИ ЮБИЛЯРИ -

Пенко Илиев Керемидчиев на 90 години!

Роден е на 11 януари 1927 г. в град Панагюрище.
Завършва българска филология в СУ "Климент Охридски".
Преподавал е български език и литература в Девин, Сопот, Калопфер, Копривщица, Раковски. Житетският му път е белязан от земеделската идея, която винаги е носил в сърцето си и е защитавал с цената на несгоди и страдания. Негови произведения са печатани в много регионални и национални периодични издания.

Разбирането му за поезията е, че тя трябва да служи на човека, като изразява неговите мисли и чувства, за да го възвиси нравствено и духовно. Пенко Керемидчиев се изявява и като майстор на есето.

Пенко Керемидчиев е автор на стихосбирките "Откраднато слънце" (1994 г.), последвана от „Разпятие“, „Непокорна летопис“, „Пронизана душа“, „Изстрадано време“, „Венец от живи рани“, „Видения“, „Недосънувани блянове“, „По-приказна от приказка“. Член е на Съюза на писателите земеделци в България и активно сътрудничи на в-к „Литературно земеделско знаме“.

С ДУШАТА СИ ТЕ ГАЛЯ

Позна ли ме? Промъкнах се във Рая.
Не вятърът. С душата аз те галя.
Във моя стих така ще те извая
пред хубостта и Бог да замълчи.
Че ти си, мила, първото кокиче,
разтворило молитвено очи.
Най-чакано, усмихнато момиче,
през вихрите донесло ни лъчи.
И лумна пак в душата ни надежда.
Жаравата просветна, засия.
През хилядите нишки прежда
пак пролетта ни лъхна, полудя.
Подай ръце, земята да обгърнем двама,
от нашата любов да й дарим,
и капка няма в нея - грам измама
с усмивка детска към добро вървим.
Сърцето ти е мъничка Вселена -
сълзи и обич - всичко ще събере,
за нежност само, мила, си родена,
сърцето ми затуй те, блян, зове.

Пенко Керемидчиев

ЕДНА ЗАКЪСНЯЛА СРЕЩА...

В края на януари т.г. получих един чудесен подарък - две стихосбирки на Пенко Керемидчиев - „Недосънувани блянове“, изд. „Богиня“, Панагюрище, 2012 г. и „По-приказна от приказка“, изд. „СД-Раум“, Панагюрище, 2013 г.

Когато ги прочетох, на един дъх, вече знаех, че това е не просто подарък за духа на читателя, но и едно ново докосване до непознати, неподозирани кътчета от богатата духовност на автора.

Ласкаех се, че познавам творчеството му. Познавах неговия изящен, строен стих, пропит с патриотизъм и гражданска доблест, с дълбоко разбиране за прекрасното в природата и човека, за нравствения полет и трансцендентното потапяне в изначалните морални ценности и категории на християн-демократическата традиция и земеделската идеология. Поезия, която оставя впечатление за монументалност и тържественост, която е подтик към преклонение и възвисяване. И, макар че и в поранните стихосбирки на Керемидчиев не липсват лирични творби, посветени на близки и любими на поета хора, то основното звучене остава одическо, а персонажите, извадени от авторското слово са предимно знакови личности от нашата история и литература /Александър Стамболийски, Никола Петков, Левски, Паисий, Дебелянов и др./

Ето защо закъснялата ми среща с последните издадени до момента книги на Пенко Керемидчиев, ме завари неподготвена за поредната ни среща:

Търси ме в звездните предели.

Търси ме в хоризонта чист,

там, дето сребърни къдели

се кънят в ангелската вис. /"Досънувай", „Недосънувани блянове“/

Или:

Глава ще сложа в меката ти длан,

ще се отпусна и ще помечтая,

припомняйки си дивния ти стан

минути на шеметна омая... /"Лятна вечер", „Недосънувани блянове“/

И в онзи свят аз искам да си с мен,

така на роза цялата ухаеш. /„Копнеж“, „По-приказна от приказка“/

Да продължавам ли?

Не бих могла - това би ме довело дотам, да цитирам целите стихосбирки.

Тези стихове нямат нужда от дисекцията на литературоведа и литературния критик, нямат нужда да бъдат броени сричките им, да бъдат търсени римите им, да бъдат класифицирани и диагностицирани. Те пеят и тяхната песен ни понася сред звездните предели и ни шепти за мигове на шеметна омая. Те внушават - любов и блян, страст и сън и недосънуваната приказка на земните ни дни... Когато четем поезията на Пенко Керемидчиев, затворена между кориците на най-новите му стихосбирки, усещаме живота пулсиращ, увеличащ, изтичащ, но истински, пътен, като тъгата и хляба, като горчивата жажда и същността на битието:

Когато мен не ще ме вече има,

ти пак, Живот, наздравица вдигни!

Без тебе, без Родина, без любима,

с петите чак усещам, че горчи... /"Живот, бди!", „По-приказна от приказка“/

Но ще среща, ако кажа, че в „Недосънувани блянове“ и „По-приказна от приказка“ Пенко Керемидчиев е друг. Друг е ароматът на подправките, но хлябът на неговата творческа същност е същия дори в новата, изострена лиричност и чувствителност, стоманата на неговата гражданска позиция и усещането му за народностност и историзъм свисти:

Една девойка дивно любоводна

на знамето извайва лъв за скок. /"Знаменоската“, „По-приказна от приказка“/

Туптят сърца изпод гранита,

вериги тягостно дрънчат.

Луна изгряла - жълта пита

отмерва дълг, страшен път. /"Заточеници“, „По-приказна от приказка“/

И не на последно място е магията на неговата неповторима, бих казала - натуралистична образност.

Преди да завърша този кратък обзор, не мога да не спомена и един цикъл стихотворения, посветени на Израел и еврейския народ, които, лично за мен са знакови, изключителни творби, не толкова с художествените си качества /в това отношение Яворов остава ненадминат в нашата литература/, колкото с гражданската си пълнокръвност и с авторския усет за необходимост, дори за неотложност темата за другостта и толерантността отново ярко и категорично да бъде поставена в дневния ред на обществото ни - все по-озъбено, все по-ксонофобски настроено и неговото да приеме необходимия космополитизъм на съвременната епоха.

В края на своето девето десетилетие, Пенко Керемидчиев показва завидно млад, готов да откликва на новото в обществените нагласи дух, показва и една чувствителност, незабравила незавяхващия аромат на любовта, шемета на кръвта, както и нуждата от човешко докосване, от две сплетени ръце, които разбират духовния полет без думи.

БУНТОВНИТЕ ПЕСНИ НА ДОБРИ ЧИНТУЛОВ

Преди 130 години тихо угасва физическият живот на един родолюбив будител, творец, учител, дочакал тържеството на заветния си копнеж Освобождението на България от петвековното турско иго. Добри Чинтулов, колко малко знаем за неговата биография? Дори годината на неговото рождение е спорна - 1822 или 1823 г., но повече от век едва ли има български родолюбец, който да не помни поне едно от малко запазените му стихотворения: Къде си, вярна, ти любов народна; Стани, стани юнак Балкански!; Вятър ечи, балкан стене и др. песни-химни на революционния възторг.

Знае се, че е роден в гр. Сливен в бедното, многолюдно семейство на тепавичаря Петър Чинтулов. Расте по времето на съдбовни събития, свързани с открити бунтове срещу безправията на робството, чието бреме е станало непоносимо. Руско-турската война от 1828-1829 г. раздвижва надеждите на Сливенци, но турските власти отново и отново ги смазват.

Още шестнадесет годишен Добри ще тръгне към Балкана "да си търси честта", с комат хляб, малко дрешки и двадесетина гроша в торбата. Установява се за месеци в гр. Търново - древната българска столица, където работи като ратай, посещава килийно училище и си признава: понаучил съм малко гръцко писмо и четмо. Скътал в сърцето си любовта към родния край, към родината от легендите за миналата свобода, той минава Дунава, да търси възможности за по-високо образование. В центъра на Букурещ има цяла чаршия на балканджии търговци с някои от които той се среща. В Букурещ сливенският юноша престоява повече от година, където учи в елино-гръцкото училище на братя Христиди.

През лятото на 1839 г. пристига в Одеса жаден за още образование, за да е полезен на поробените си братя. Получава подкрепа от български търговци. Става стипендиант в Околийското училище, а после на Херсонската духовна семинария в педагогическия й отдел. Там, в Одеса, се среща с Найдено Геров, Ботьо Петков /бащата на Христо Ботев/, Сава Филаретов, Иван Богоров, Никола Михайловски и много други будни български възрожденци, които учат там. Духовният мир е родолюбив, славянофилски, просветителски.

В Одеса Чинтулов се потапя в руската литературна класика. Тя му помага да изрази обичта си към поробената родина със средствата на една висока поетична култура. И неговото поетично творчество остава живо и до днес не само с патриотичният заряд, който носи, но и с майсторството на поетичния изказ:

Небесна радост там живее
покрай студената вода;
там вятърът кога повее
в сърца разлива веселба.

Или:

Аз минах селото Преслава,
достигнах и до таз морави
и като гледам тез места,
макар да нямат те уста,
кръвта ми силно те вълнуват
и на душата ми хортуват:
Запри се, та си почини
при тез свежени старини!" и т. н.

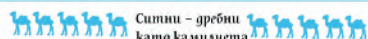

През 1850 г., Добри Чинтулов се завръща в България и родния си град, където става учител. Той преустройва училищното дело. Въвежда изучаването на история, география, физика, аритметика, геометрия, изучаване не само на български, но и на руски език. Съдейства за организирането на читалище. Посвещава се изцяло на просветителска дейност. До края на живота си остава предан на учениците си, на читалищните и църковни дела.

Голяма част от творчеството му е изгубено. Житетските му тегоби не свършват. Здравето му се влошава. Полусляп и грохнал, учителят, творецът на бунтовни възрожденски стихове-песни дочаква Освобождението. Приветствието на сливенци към първите руски войски, стъпили в града, е произнесено от него.

Мargarита Нешкова

* Поради големия интерес към статията, публикувана в електронното издание на вестника - бр. 5-6/2016 г., Редакцията колегия я представя на читателите отново в настоящия брой.

САТИРИЧНА РАВНОСМЕТКА

Управляващите наши
сбор комай са от апаши.
Леви ли са десни ли са -
все едни са!
Първо пълнят своята гуша,
следващ който слуша.
С диригенти чуждестранни
сделки правеха се странни.
Кражбата навред цъфтеше,
а народът в кома спеше.
Четвърт век така премина,
всичко чакано се срива.
Сатирици отвратени
питаха се наскърбени:
А мечтите що умряха -
блянове ли бяха?!

ПРИ ЯСНОВИДКАТА

Човече, толкоз много си краднал,
защо на шефа не си дал,
а искаш да те пише кандидат
пак пръв в листа да депутат,
но номерът едва ли ще ти мине,
не му ли пуснеш тлъста пачка, сине!

Стоян Колдов

СЛЕД 9 СЕПТЕМВРИ

Тез, дето са копали -
получиха похвали.
Тоз, който ги похвали -
закичен бе с медали.

СЛЕД 10 НОЕМВРИ

Пред изборите:
- Във името на народа!!!
След изборите:
- От вимето на народа...

Христо Ангелов

ГОДИНА НА ПЕТЕЛА

ДОКАТО Е ВРЕМЕ

Редят се тягостни години,
а ние непробудно дремем!
- О Боже, събуди ни -
хем
дорде е още време,
хем
дорде не сме изкукуригали съвсем!

ТОВА Е САМО НАЧАЛОТО

Едва започна се годината,
не знаем на какво ще бъде извор, но
политиците ни, барем половината
вече поизкукуригаха предизборно!

ПРЕДИЗБОРНА КАМПАНИЯ:

- Па ния!

Кирил Назъров

УРА, ДРУГАРИ

/Изборната победа вля нови сили в
сплотените им редици. Тържествуващи,
надават победен вик? "Ура, другари!" и
призова: "Дайте да дадем", нещо много
познато от стари времена./

Ура, другари, дайте да дадем!
Да си вървим по старому, напред!
Заченатите от крадливо семе,
трудно виреят в правния ред...

Да прекратим външните намеси,
лансиращи човешките права.
Крепко стоим на старите адреси.
Тях партията не ги изтърва.

Наши са съд, милиция, затвори,
правителство, войска и парламент...
За нас светът каквото и да говори,
ще сме с тоталитарен регламент...

Мирчо Момчилов

ЗА УБИТИТЕ ГЕРОИ - ИЛИ НАЙ-ВИСОКОТО ДЪРЖАВНО ОТЛИЧИЕ,

ИЛИ - МИНУТА МЪЛЧАНИЕ...

Гневна съм.

И причините за гнева ми са много, и не са от вчера.

Вчера, когато баща ми получи покана от председателя на „Съюза на репресираните от комунизма - памет“ да присъства, заедно със свои близки на „тържествено връчване на посмъртни отличия за горяни, дали живота си в борбата срещу мракобесния болшевишки режим след 09.09.1944 г.“ Писмото продължава така: „Сред тях е и Вашата родственица Цветанка Цанева“ и т.н. и т.н. Поканата идва от тези, по чиято инициатива е стартирана законната процедура за награждаване с държавно отличие. Но, всъщност, те не знаят кого точно награждават. „Родственицата“ на баща ми Цаньо Цанев, „Цветанка Цанева“, е сестра на неговата майка. Вярно, тя е известна с много имена Цена Чалъкова, Цветанка Стефанова, Ценка Георгиева, Цветана Попкоева...

В регистъра за умириания от 1952 г. е записано - „Акт за смърт на Цена Стефанова Чалъкова, родена на 19 април 1929 г., умряла на 25 април 1952 г. в 23 часа и 30 минути... смъртта е последвала в следствие на изпълнена смъртна присъда... Починалият е дъщеря на Стефан Георгиев поп Коев и Велика Иванова Христова. За действителността на смъртта се удостоверява от съобщение на Русенската окръжна прокуратура.“

Е, както и да гледаме, не е Цанева...

Потърсих в Държавен вестник указа на президента, с който са наградени убитите горяни.

Не го намерих.

В сайта на българското правителство намерих кратко съобщение от заседание, проведено на 23.11.2016 г. - „30 участници в горянското движение са предложени посмъртно за удостояване с орден „За граждански заслуги“.

Сред наградените, видях името само на една жена, Цветанка Георгиева-ЧОЛАКОВА..., дори не „ЧАЛЪКОВА“.

Кого награждават?

Знаят ли, кого награждават?

Гневна съм, защото дори имената на героите, които получават държавно отличие, не се знаят от тези, които ги предлагат за награда... не се знаят и от тези, които им дават наградата...

Как да очакваме, че имената на героите ще станат знайни за обществото?

Как да очакваме, че обществото ще оцени живота и саможертвата им...

И съм гневна.

Защото орденът „За гражданска заслуга“, според хералдиката на държавата ни /Закон за ордените и медалите на Република България, Обн. ДВ. бр.54 от 13 Юни 2003г., доп. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.43 от 22 Май 2004г., изм. ДВ. бр.32 от 19 Април 2011г./ е третият по старшинство орден /чл.2, ал.2, т.3/. Да се даде това отличие за граждански заслуги на жив човек е добре - това е признание за делата му и стимул за граждански активно поведение и нови граждански заслуги в бъдеще; да се даде посмъртно за граждански заслуги на лице, което след като е извършило граждански значими дела, е починало в леглото си с мисълта за добре изживян живот, също е добре почита се делото и паметта на такъв човек.

От друга страна - да се награди за граждански заслуги с третия по степен орден човек, който е бил убит в защита на идеала си, който е идеал и на обществото, което го награждава, е меко казано, подигравка. За горяните, убити в сражение, или при изпълнение на смъртна присъда, единственото достойно отличие е орден „Стара планина слента“.

Според чл. 4, ал.1 „С орден "Стара планина" се награждават: 1. български граждани - държавни глави и ръководители на правителства, министри, политици, обществени дейци, културни дейци, военни лица и представители на духовенството, които имат изключително големи заслуги към Република България“. Видно от чл.2, ал.2 „Орден "Стара планина" е слента и без лентата: 1. с орден "Стара планина" слента се награждават държавни глави, министър-председатели, а в изключителни случаи и български граждани; на наградените се връчва и звезда на ордена.“

Според мен, случаят е изключителен, защото горяните, воювали със слово и оръжие срещу комунистическия режим и в защита на демократичните ценности и дали живота си в тази борба, са сред българските граждани с изключително големи заслуги към Република България. Ако законът не предвижда този орден да се присъжда посмъртно, отговорът ми е само един - законите се пишат от тези, които дават ордените - ако искат да почетат паметта на героите, нека да променят законите.

Гневна съм.

Защото тези, които днес раздават ордените и правят законите се опитват да измият ръцете си, хвърляйки огризки на гладното за справедливост общество.

Най-непростимото на сегашните управляващи не е това, че са бивши комунисти и хора с нечисто минало и настояще, а това, че се маскираха като „десни“, „сини“, „демократични“ и по този начин дискредитираха, подмениха и унищожиха тези понятия и идеи. Време е да се покаже какви са.

Е, може би съм много крайна, но гневът ми не е от вчера. Моята битка за осветяване на комунистическото минало, на истината за лагерите, затворите и горянското движение започна много отдавна - през лятото на 1990 г., след загубата на първите демократични избори.

Тогава, за четири месеца се срещнах с много хора, минали през чистилището и ада на комунизма и участвали в горянското движение... Тогава написах първата си книга „Миналото в мен“, която посветих на сестрата на баба ми ЦВЕТАНА СТЕФАНОВА ПОПКОЕВА /ЧАЛЪКОВА/... и на всички мъртъвци без гробове...

Гневна съм, защото имената на героите потъват в забрава, а предколедно и предизборно властниците се кичат с тяхната гибел... и така погребват идеалите им.

Защото - за мъртвите герои или най-високото държавно отличие, или минута мълчание...

Аз предпочитам второто...

Не присъствах на награждаването.

Прочетох краткото прессъобщение в сайта на Президента на Републиката: „Малцина са оцелелите, повечето загиват в битките или са заловени и убивани без присъда.“

И отново съм гневна.

От „зората на демокрацията“ се повтаря мантрата „убивани от комунистите без съд и присъда“... „без съд и присъда“... „без присъда“...

Не. Участниците в горянското движение не са били убивани без съд и присъда. Жертвите на комунистическия режим не са били просто убивани, затваряни, изтезавани... Те са били осъждани на смърт, на затвор... на живот без бъдеще.

Волното или неволно използване на това словосъчетание „без съд и присъда“, без съд, без присъда... вгълпяването му в общественото съзнание е опит да се оневини държавната машина на Народна Република България. Това е опит да се внуши на обществото, че горяните, земеделците-николапетковисти и другите „врагове на народната власт“ са станали жертва на издевателства от страна на отделни хора - някои, завладени от мърт, други - превишили правата си, трети - просто садисти...

Време е да се каже - НЕ. Държавата е убивала гражданите си. Българските народни съдилища са осъждали на смърт и са убивали инакомислещите. Законът на тоталитарната държава ги е убивал. И всеки опит да се скрие държавата зад нейните мракобесни послушници, е опит да се оневини тази държава. Това е опит да се осъди „оръжието на престъплението“, а не престъпникът.

Не се питам защо е така. Отговорът е очевиден, но никой не иска да го види. И съм гневна.

Р. Р.

По време на церемонията в Президентството, състояла се на 21 декември 2016 г., все още указите, с които трийсетимата убити горяни се удостояват посмъртно с орден „За гражданска заслуга“ не са обнародвани, т.е. указите не са юридически факт...

... И ако някой от присъстващите близки и наследниците на убитите герои бе отказал държавното отличие, то той, вероятно, би получил отговор, че няма какво да откаже, тъй като още никой с нищо не е удостоен убития му близък:

23 Декември 2016, Президент на републиката

ДВ брой: 102, от дата 23.12.2016 г.,

Официален раздел /ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА, стр.7

Указ № 415 за награждаване посмъртно на Цветанка Стефанова Георгиева-Чолакова с орден „За гражданска заслуга“ първа степен

С укази от №399 до №428 трийсет убити горяни са „наградени посмъртно“ с орден „За гражданска заслуга“ първа степен.

Габриела Цанева

* Поради големия интерес към статията, публикувана в електронното издание на вестника - бр. 5-6 / 2016 г., Редакцията колегия я представя на читателите отново в настоящия брой.

ДАРЕНИЯ

за в. „Литературно земеделско знаме“

д-р Стефан Иванов - 20,00 лв.
Петър Илиев - 15,00 лв.
Петко Огойски - 10,00 лв.
Тако Караиванов - 10,00 лв.
Иван Селановски - 5,00 лв.
Милчо Присадашки - 5,00 лв

Скъпи приятели,
Благодарим ви!

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

РЕДАКТОРИ:

Габриела Цанева

Кирил Назъров

технически сътрудник:

Маргарита Дукова

предпечат: Г. Цанева

контакти:

София, 1000

бул. „Дондуков“ №38;

kiril_draguch@abv.bg

gabrielle@mail.bg

интернет:

litzemedelskozname.free.bg

litzemedelskozname.blogspot.com

litzname.blog.bg

litzemedelsko_zname@mail.bg